

Kiment a ház az ablakon

N. az ablaknál állt és nézte a tengert. Bár a hosszú ácsorgástól a lába elzsibbadt, nem mozdult. Úgy érezte, a tenger is figyelni őt. Volt ebben a messziről befelé figyelésben valami fenyegető, mintha egy azonnal és egy sohasem átadható üzenetet közvetítene egyszerre. A hullámok csaknem a házig nyújtózkodtak. Mindössze keskeny, hófehér homoksáv volt a választóvonal. Nem a közeli, hanem különös módon a majdnem láthatatlanságba vesző, távoli habok néztek vele farkasszemet. Jövünk, ilyesféle komorlott kigyószemű tekintetükben, hozunk magunkkal valamit, ígérték a mögöttük tonyosulók. Azon túl csak az ég látszott, vagy a tenger és ég egymásra hajló végtelenje. Ha itt maradok, benn a házban, gondolta N., e tekintet elől aligha menekülök. A ház semmitől sem véd, sőt kiszolgált, megmutatja, hol vagyunk, miként lehet elnyelni lakást, lakót mindenestül. Ha pedig így történne, senki se fogja kideríteni, hol tartózkodtam utoljára. Holott éppen ennek az utoljára-nak szeretett volna némi ünnepélyességet kölcsönözni. Úgy határozott, elhagyja a házat. Egyidejűleg abba a reménybe kapaszkodott, a ház úgysem engedi ki. Ám alighogy kilépett az ajtón, azonnal megkönnyebbült, egyedüllétét sikerült a házon belül hagynia. Az sem zavarta, hogy időnként nedves homokba süpped a lépte, s így elég nehezen halad előre. Az elébe táruuló vidék meglepetést tartogatott: tegnap másképp csipkéződött a tengerpart, másképpen tekeredett a legjárhatóbbnak ígérkező gyalogút. Persze az is lehetséges, tegnap más időpontban fogott neki a gyaloglásnak. Azt azonban most is tudta, hogy körülbelül két mérföldnyire különös formájú, nagy fa fekszik keresztül a homokon. Idáig mindenképpen el kell érnie, ez egyrészt nincs olyan messze, hogy vissza ne találjon, másrészt cél is, eddig meg eddig kell mennie, nemcsak úgy neki a vakvilágnak. Már alkonyodott, a fehéren szikrázó homokban mégis jól kirajzolódtak a lépései. Itt-ott hal-, rák-, kagylóhullákba botlott, amiket az ár vetett elébe. Poshadt, szintelen medúzák hevertek arrébb, s még beljebb, a víz szélét jelölve, vízibolhatetekem feketélltek. A sirályok csaknem észrevétlenül hasaltak a homokban, ügyet sem vetettek a partra gyűlt ennivalóra, friss hallal lehetett tele a bögyük. A víztől kissé távolabb vadludak terpeszkedtek, éppolyan egykedvűen, akár a sirályok, de ezek barna dombokként különváltak a hősínű alaptól. N. ha jobbra, felfelé nézett, az országúton fel-felvillanó autók reflektorait látta. A házak egyelőre nem zárták el a kilátást, balról a tenger, jobbról hat-hét méter magasságban az út. N. fél mérföldnyire járhatott, az első házak jóval a nagy fa után mutatják majd fából pikkelyezett, cseréputánzatú tetőjüket. Odáig még jócskán kell trappolni. Talán ekkor legyintette meg először a félelem. Félelem? Nem, inkább szorongás. Igaz, nehéz a kettőt egymástól elválasztani. Ez is, az is alaktalan. Csakhogy a szorongás belül kapálódzik, a félelem meg kívülről leskelődik. Akkor mégis félelem, döbrent rá, mert azt gondolta, amitől tart, az a vízben van, az úton van, a homokból vagy akár a feje felett vöröses színben lángoló ég aljából hemperedik elébe. Nem, ez nem szorongás. Belülről kaján heherészés hallatszott, úgymint meghal mindenki, egye fene, a sikeres emberek is meghalnak, és ez azért mégiscsak vigasztaló. Meghal mindenki, röhögött félhangosan a hullámok felé. A kierőszakolt röhögés azonban cseppet sem vidámította fel. Jobbról az úton teherautó várakozott, mellette kivehetetlen formájú ember. Nagy vagy középmagas, mindenesetre azt nem nehéz eldönteni, ő is a tengert figyel. Vagy éppen őt. Ez az utóbbi még valószínűbb. Mert miért állna meg valaki éppen itt az Isten háta mögött, ilyen késő délután? Még ha fürödni lehetne! Egy hete ugyan néhány örült kanadai bemerészkedett a

vízbe, de búvárruhában, s az mégiscsak más, az nem engedi át a hideget. N. azóta se látott embert sem a vízben, sem a parton. Az úton igen, de csak olyanokat, akik az autóban ülnek. Ez azonban az út széléről bámészkodik. Talán meg akarja támadni. Mire fel? Hiszen egyebe sincs, csak a nadrágja meg az ingje. Persze vannak kéjgyilkosok, futóbolondok is, akik ölnek, ha kedvük szottyan. Itt a környéken a közelmúltban két embert lőttek le. A lánya hozta az újságot. Igen, akkor még a lánya és a veje is itt volt. Ugyan nem a tengerparti faházban laktak, hanem négy-öt mérföldnyire tőle, de napjában egyszer ellátogattak hozzá. Aztán anélkül, hogy felkészítették volna rá, felszedték a sátorfájukat, s elutaztak valahová teniszezni. Bár az az ember még mindig ott állt az úton, N. félelme csodálatosképpen alábbhagyott. Afeletti bosszúsága, hogy a lánya is faképnél hagyta, elhessegette rémületét. Ha ilyen rosszul megszerkesztett ez a vacak sors, akkor ugye... Nem mondta végig, a magába nyelt mondat így is elég keserűséget árasztott. Dühösen tovább ballagott, az idegent messze maga mögött hagyta. Már a fát is látta, különösen megtekeredett törzse közvetlen közélről feketélt. Még néhány méter, aztán átlép vagy átmászik rajta, és tesz még egy fél mérföldet. Nem messzebb, csak az első házakig. Kikerülni a fát nem lehetett, balról vízbe gázolt volna, jobbról meg az útig kapaszkodó domboldal zárta el az utat. A meghajlott fa a közepe táján felfelé dudorodott, két végén viszont csak a hasa magasságáig ért. Át is ugorhatná. Nekilendült, de meggondolta magát, jobb kényelmesen kapaszkodva a túloldalra kerülni, tegnap is így csinálta, ebben nincs semmi kockázat. A fa túloldalán hirtelen kiszélesedett a part, olyanná vált, mint egy parányi félsziget, szélei kagylókkal, csigákkal és kavicsokkal voltak kirakva. Ennek örülne a barátja, ő bezzeg meg tudná különböztetni egymástól a sokféle hagylót, csigát, még a köveket is. N. tőle tanulta, hogy milyen különbség van kagyló és csiga között. Az egyik egy darabból áll, a másik kettőből. A legtöbb ember átsiklik az ilyen lényegtelennek minősített árnyalaton, összekever fűt, fát, bogarat. A barátja nem, ő ezekből a kagylókból, csigákból, kavicsokból mozaikokat készít. Megvizeli előbb a kavicsokat, mert csupán így mutatják meg igazi színüket. Itt a parton, ahol eleget locsolja őket a tenger, a benedvesítésükkel sem kellene fáradoznia. Most kissé elfáradt, de nem lassított, félt, túlságosan besötétedik, mire visszaér. Akkor miért nem fordul máris vissza? Azért, hogy ne gondoljon a lányára és a vejére. Azonban éppen rájuk gondolt. Menet közben is fölöttük bosszankodott. Elmentek teniszezni, amikor ő a világvégéről jött hozzájuk látogatóba. Teniszezni mentek, hadd menjenek. És nemcsak ez a bökkenő. A vejének tetoválván van a melle. Hogyan mehetett ilyen tetovált egy olyan szép lány, mint az övé. Eddig még sohasem fordult elő tetovált a családban. Megállt és enyhén beleborzongott. Pedig intellektuális foglalkozású, akárcsak a lánya. Egy tetovált vegyész mérnök. Nem, ilyen vejet semmire sem lehet becsülni, és egy lányt sem, aki ilyet választ. Barbárok! Köpött egyet. Azt hiszik, mert képesítésük van, mert egyetemre jártak, tudnak is valamit. Semmit sem tudnak, csak azt, amit bemagoltak. És a világ dolgai? Arra nem kíváncsiak, legfeljebb teniszeznek. Idegen képleteket szajkóznak, s nincs egyetlen saját gondolatuk sem. A legtöbb úgynevezett tudósféle ilyen gyámoltalan szakbarbár manapság. Elképzelni sem merik maguknak a világot, nem még hogy valaki másnak kitalálja. Amíg ezt forgatta a fejében, elszomorodott. Az embernek születik egy édes, kis rózsaszín masnis gyereke, a masnit persze később kötik a hajába, amikor már kakastaréjba lehet fésülni a babahajat, s aztán megnő az a hűtlen kölyök, hozzámegy egy tetovált, és még csak beszélgetni sem lehet vele, legfeljebb arról csiripelni, milyen szép a kisunoka. Te szebb voltál! Ezt nem most, ezt három nappal ezelőtt mondta, s lám mindkét szülő elkomorult, a lánya is, a Tetovált is. Pedig így van, dobbantott a lábával a nedves homokon. A lánya szebb, mint az unokája. És aztán. Ebből se kell olyan nagy felhajtást csinálni. Egy apának semmi haszna abból, hogy felnőtt lánya van. Gügyögj az unokáddal, eddig terjed a lelkesedése. Gügyögjön a nyavalya. Ő egészen másról szeretne társalogni. Például arról, amit Camus állapított meg a Thibault családdal kapcsolatban, hogy kétféle ember szerepel

benne, az egyik, aki kamaszon hal meg, a másik, aki felnőtten születik. Ő vajon melyik a kettő közül? De ha ilyesmit kérdezne, szótlánul összenéznének, a szemük menten olyanná válna, mint egy gyanakodó kémcső, amely az ilyen mondatokra végezetül leleplező közömbösséggel reagál. Pedig ez a mondat a halál kérdése is. A meghalás hogyanja is benne lapul, függetlenül attól, hogy az ember, ha nem is született felnőttként, tudja, nincs abban semmi fenséges. Különleges üvegkoporsóra sem vágyik, amelybe ülve lehet eltemetni az örökéletbe dicsőültet, mint Radeckzynek azt az öntelt intendánsát — a neve sehogyan sem jutott az eszébe, és annak a kis osztrák községnek a neve sem, ahol kitüntetésekkel teleaggatva elhantolták. Nem, a halálban nincsen semmi fenséges. Ha lefeküdne például ide a homokra... ezen azonban nem akart tovább töprengeni, egyre nagyobb sötétség vette körül. Az első ház körvonala ugyan kirajzolódott a zavarosan gomolygó háttérből, legalábbis addig, ameddig egy mögötte elsuhanó autó reflektorja megvilágította. A ház üresen állt, bezárt zsalukkal, a következő is, és az azután következő is. Igazi kísértet-falu, szörnyülködött N. És aligha tudta volna megmagyarázni, miért háborog, hiszen ezeknek a tengerparti házaknak a lakatlanságára már hetekkel ezelőtt felfigyelt. Azzal is tisztában volt, hogy ötmérföldnyire van ide az első település, és valahol a dzsungelen túl egy hatalmas katonai tábor. Egyszóval ha lefeküdne a homokra, jó időbe telne, míg valaki rátalálna. A legvalószínűbb, hogy senki se találja rá, mert elsodorná az ár. Vajon merrefelé? New Orleans vagy Kuba felé? A tenger áramlásának irányáról nem sok fogalma volt. Az ember lassanként mindent elfelejt, azt is, amit valamikor nagyon jól tudott. Kubáról és New Orleansról azonban sohasem tudott semmit. Ez megnyugtatta. Mármint az, hogy ezúttal nem kell egy később elfelejtett ismeretet gyászolnia. Hihetetlen, hogy emberek mi mindent megőriznek az emlékezetükben, neveket, telefonszámokat, történelmi dátumokat. Ő jobbára csak színeket, hangulatokat őriz, s ezeknek csupán szakadozott belső történetük van, amiket senkinek sem lehet felmondani, az egyéni tudatnak sem, talán nem is kell, mert egyedül a csonkaságukban érzékelhetők. Előtte, még meglehetősen nagy távolságra felhőkarcolólag ágaskodtak, az ég alja rózsaszínűre festette a homlokukat. Ez New Yorkra emlékeztette. Néhány héttel ezelőtt New York utcáin barangolt, éppolyan árván és elhagyottan, mint most, ezen a sehol sincs vége parton. Rikkancsok kiabáltak a fülébe: elloptak egy óriás gyémántot! Na és aztán. Kigyulladt az Interhotel. Hol? Mikor? Na és aztán. Úgy látszik, az öregek ideje azért szűkül úgy össze, mert leperegnek róluk az események, jóformán semmi sem ér igazán hozzájuk, válogatnak, mire is reagálnak, vagy még erre se képesek, egyszerűen elfelejtenek csodálkozni. New York vagy ez a tengerből egyformán idegen. Az ember ide-oda kapkodja a fejét és végül nem lát semmit. Hirtelen megtorpant. Szőrös, undorító állat futott át előtte az úton. Előbb pergamenszerű fileit hegyezve szembefordult N.-nel, aztán komótosan fölkapaszkodott a dombra, s az országút felé tartott. N. errefelé már találkozott hasonló állattal, az országúton is hevert néhány ellapított, kiszáradt hulla ebből a fajtából. Kétszer akkorák, mint a patkány, csörgőkígyóra hasonlító farkukkal ijesztőbbek is. A Tetovált szerint ártatlan, hasznos állatok, felfalják a hulladékot, amolyan eleven szemetesládák. Az autótút másik oldalán, túl a fákon, az odarekedt tengervízben állítólag aligátorok is tanyáznak. De hogyan lehetséges ez? Amikor annak idején Ceylonban járt, valaki azt magyarázta, a tengervízben nincsenek krokodilok, mert a sós víz csípi a szemüket. Nem, semmit sem lehet pontosan tudni, vagy ő képtelen eltárolni ezeket az eligazításokat. Talán krokodil és aligátor nem is azonos állat. Maga elé igyekezett szőlítani a természetrajztanárát. Mindössze egy alakatlan reverenda suhogott a fejében. A reverendában nem volt senki. Üres reverenda, ennyit ér az ehégek, ide szórhatná a homokba, lepje el holnap a tenger, száradjon le róla a víz és így tovább. Hova tovább? Most rettenetesen szeretett volna hinni. Hinni, miért ne? Ezt már Martin du Gard is megengedné neki, aki negyvenévesen azt hirdette, nincs Isten, és még azt is hozzátette, ha

véneen mást vallana, ne annak a meghibbant aggastyánnak higgyenek, hanem neki, a meglett férfinak. Ha Martin du Gard is megengedi, akkor ez ném is olyan szégyenletes gyengeség, és nem is árt, ha egy meglepetés lehetősége a talonban marad. Az Isten létezésének a meglepetése senkinek sem árt, neki sem, aki annyi mindennel csütörtököt mondott. Isten a talonban. Csakhogy ez nem elég. Ez még egy hűtlen lánynál és egy tetovált vejnél is kevesebb, akik ha nem is törődnek vele, mégiscsak vannak. És ha mégis... Ennek a kételynek hirtelen nyakára ült a sötétség. Igaz, a homok még mindig világított, mégis úgy tetszett, már nemcsak magát vonszolja előre, hátán cipeli az éjszakát is. A váratlan sötétség sok mindent egybemosott. Ezentúl úgy hallatszott, mintha a gondolatok nem belülről építenék a szavakat, hanem idegen szájakból, kívülről áradnának feléje. PIRINPINCI, NE TRUCCOLJ! Ez az anyja hangja volt, és nem is rá, hanem a hűgára vonatkozott. MIÉRT NEM FIGYELMEZTETTÉL MACA NÉNI HALOTTI ÉVFORDULÓ-JÁRA? Még mindig az anyja beszélt, de most őt korholta. Pedig ő tapintatból nem szólt, úgy látszik, felesleges tapintat volt, mert szinte gúnyosan zendült a domb felől, onnan, amerre az a szemetesládaállat elszaladt: ÉN AZONBAN NEM FELEJTETTEM EL. GYERTYÁT GYÚJTOTTAM A SÍRJÁN, S ARRA GONDOLTAM, MILYEN SZERENCSE, HOGY SIKERÜLT TÚLÉLNEM ŐT IS. Így van ez, tele van félreértésekkel a másokhoz kötődő figyelmesség. KÓROS HAZUDOZÓ! Ezt az osztályfőnöke mondta valakinek. A MUNKA NEM NYÚL, NEM SZALAD EL, brummogta egy borízú bariton. Majdnem egyszerre zendültek ezek a mondatok, néha a tenger felől is belecsobbant a felkavart víztükrök, az útról autódudák búgtak, s felröppenő madarak hasítottak a sötétségbe. Ettől se vált színesebbé az ég, feketeségbe olvadva láthatatlanul csattogtak a szárnyak a magasban. IDEJE VISSZAFORDULNI, ezt is mintha valaki más vezényelte volna. Idejövő léptei nyomát kereste, ezek kísérik haza, de vagy azért, mert lelassult a járása, vagy mert a part ismét megváltozott, új apró öblöket vájt a víz, nehezen sikerült a kétfelé néző lépéseket egymásba igazítani. A furcsa alakú fába majdnem belebotlott, mert a körülötte ciripelő mondatok, egyensúlyt kereső járása elvonták a figyelmét. Honnan kerülhetett ide ez a fa? Honnan, teljesen mindegy. A világ lassan egyformává laposodik. Itt tenger van, odahaza meg nincs. Ennyi a különbség. Utazni fiatalon érdekes, akkor még az ember akar, és tud is látni valamit. VIVERE NON EST NECESSE, NAVIGARE NECESSE EST, visszhangzott valahonnan. Bal felé fordította fejét a domb irányába, mert azt hitte, onnan buzdítja a latintánára. De az út szélén nem állt senki, legalábbis nem lehetett különválasztani az út feletti terjeszkedő kékes koromszíntől. Nem áll ott senki, az az ember sem, aki idefelé onnan lefelé leskelődött. Vagy mégis ott áll, vagy már le is ereszkedett a partra, s mindjárt elébe fog ugrani? Lassabban kell haladni, akkor mégis többet lehet látni, s nem lép bele valami szűrős tengeri herkentyűbe. Egy hét múlva a lánya is visszajön a tenisztornéről, s akkor majd elmeséli neki ezt az éjszakai sétát. Mit mesél el? Hiszen nem történt semmi. Nem, nem ezt, hanem... De magának sem tudta elmagyarázni, ugyan miről is akarna számot adni. AZ ÉLETEDRŐL, AZ EGÉSZ ÉLETEDRŐL, csendült a fülébe. Ennek a mondatnak fennkölt íze volt, de csak először, amikor benne visszhangzott, újra ragacsossá, szánalmassá változott. Sóhajtni kellett, hogy kiűzze magából. Kereső tekintetével még mindig a domb felé fordult. Nem áll ott senki, állapította meg elégedetten, de ezzel egyidejűleg azt is tudta, az azonos pillanat szíami ikerként egy másik látványt is tartogat a számára, utána sem kell kutatni ennek a látványnak, egyszerűen van, egy árnyék ballag előtte a tengerparton. Körülbelül ötven méternyire lehet tőle. Vagy mégsem így van, már előbb felkészült erre a látványra, akkor, amikor a nagy fán túljutott, s a saját lépéseit keresve, egyszerre többféle talpnyomatot kínált a homok? Fejével az árnyék irányába fordult. Kétségtelenül ember és nem medve, mert emberen kívül ekkora nagyságban, támadó kedvükben medvék is járnak két lábon, errefelé azonban nincsenek medvék. Az árnyék lassabban haladt, mint ő, ő is lelassította a lépéseit. Erre, de ebben nem volt egészen

bizonyos, mintha az árnyék is lassított volna. N. újra félni kezdett, s egyre apróbbakat lépett. Különös, az állatok nem félnek saját fajtájuktól, csak az emberek. Az állatok csak akkor félnek, ha veszélyt éreznek, és ő vajon veszélyben van-e? Ezen véglegesen nem tudott eligazodni, a félelem azonban nem hagyta el. Amióta itt él, még senki sem járt a parton, csak azok a bűvárlkodó kanadaiak, s azok is csak nappal mutatkoztak, amint besötétedett, eltűntek, azt se tudni, hová. Alighanem a lakatlan házak egyikébe, amelyeket már régen maga mögött hagyott. Már csak az ő faháza áll itt a parton, aztán öt mérföldnyire megint semmi. Aligha hihető, hogy az az árnyék még messzebbre igyekezne. Ha megfordulna, visszafelé szaladna, ennek sem lenne sok értelme, száz méter után kifulladás, s még addig a különös formájú fáig se érne. A dombra kapaszkodva kijuthatna az útra, de ez is csak akkor nyújt megoldást, ha megállíthatna egy autót. Az országút azonban teljesen kihaltnak látszott. Jobb kéz felől a tenger, itt igazán könnyű valakit a vízbe fojtani. Izzadságcseppek ültek ki a homlokára, zavarodottan törölgette. A fáradtságtól van, vigasztalta magát, igenis a fáradtságtól. Egy embernek, aki tudja, így is, úgy is hamarosan meg fog halni, nincs mitől félnie. De miért éppen itt és miért most, mialatt a lánya teniszezik, akinek még azt se tudta elmagyarázni... na mit, hát, hogy egy öregember a terhes anyákhoz hasonlóan magában cipeli gyermekkori önmagát is, nemcsak az emléket. Unokakori önmagát cipeli a hasában, fejében, derekában, mozdulataiban, le is tud olykor guggolni hozzá, csak megcirógatni nem képes. A lánya persze fintonogna az ilyen vallomástól. Egy lány nem gyöngeséget, hanem személytelenséget igényel az apjától, esetleg némi méltóságot is, ami a Tetoválnák is imponál, s ezenfelül még azt, hogy az unokákkal játsszon. És ha idezsugorodik az élet, akkor az az árnyék sem lehet olyan fenyegető. Sietni azért nem kell, mert a távolság egyre csökken, legfeljebb harminc méterre járhat előtte. Az ő háza meg még kétszáz méter vagy annál is messzebb. Mi történik akkor, ha megállok? Ki kellene próbálni. Ez a gondolat zümmögött a tenger felől. N. megállt és úgy látszott, ezzel egyidejűleg az árnyék is megáll és hátrafordul. Várni kell, határozott, várni. Mire? A világvégére? Igen, arra. Ebben ismét volt valami reménykeltő. Az amerikai asztronauták szűrkének látták felülről a földet. Na és aztán. Kárognak a természetféltők, addig kitart, amíg ő van. Az egyén halála úgylis világvége. De ha így van, miért iszonyodik attól az előtte várakozó alaktól? Mert szeretne még egyszer kényelmesen végignyújtózkodni az ágyán. Valán a lányára is vár, hogy visszajön a teniszezésről. Egy jó T-bone steak-et is megene holnap ebédre, azokkal a fog alatt harsogva, kitűnő amerikai salátákkal. Ez a felismerés megerősítette, nekiindult. Most aztán egyenesen a házig megy, többé ügyet sem vet az árnyékre. A tengert fogja nézni és a domboldalt. Ezekből ügysem lehet sokat látni. Az életén fog morfondírozni, az elmúlt életén, vajon mennyit tud belőle összekaparni. Számba veszi a nőket, a barátságokat, vagy a lépéseit számolja, hogy legfeljebb kétszáz lépés, ez az utolsó nekifutás. És miért az utolsó? Holnap is elmegy a nagy fáig, aztán betér a legjobb vendéglőbe és rendel egy T-bone steak-et. A lépéseket kell számolni, igen, ez a megoldás, úgy, ahogy valamikor régen az óvodában, az iskolában, hol is még? Az első randevúnál. Egy vers sorait igyekezett összerakni az emlékezetében. Hogyan is kezdődött? Már csak néhány sorra emlékezett. ÚT AZ ÚT... MENTEM RAJTA MEGYEK RAJTA EGYRE MENTEM MENNI KELLETT LÉTRÁT LÉPCSŐT MÁSZNI KELLETT! GRÁDICSRÓL GRÁDICSRA LÉPCSŐFOKRÓL LÉPCSŐFOKRA ÉJ FOKÁRA FÉNY FOKÁRA MÚLT FOKÁRA LESZ FOKÁRA... Már jól kirajzolódott a ház körvonala. A bejárati külső lámpa égett, ezt, úgy látszik, úgy felejtette. A váratlan fény kapóra jött, meghittséget árasztott. Kedves kis ház, három hétig lakik még benne. Három hétig nézhet farkasszemet a tengerrel, a tenger meg övele. Aztán vége. Már csak a dombra kell kapaszkodnia. A háza egy magasságban áll az országúttal. Húsz lépés az első pálmafa, amely valamelyik karibi szigetről származhat, satnya korában ültették ide a homokba. Aztán még egyszer húsz, ott is egy pálma. Az idegen is ilyen messzire lehetett tőle, közvetlen a víz felcsillanó

szegélyénél ácsorgott, és ő is a ház felé bámult. Csakhogy ő előbb ér oda. Ez egészen biztos. Becsukja az ajtót és belülről be is reteszeli. Először a kapcsolót kereste. Rossz gombot nyomott meg, zakatolva elindult a ventilátor, csak másodsorra gyulladt fel a fény. Egyszóval sok hűhó semmiért, ezt sugallta a világosság. Megszégyenülés vagy biztonságérzet, N. hamarjában nem tudta, melyiknek a zátonyára jutott. Megpróbált a nőkre gondolni, egyet különválasztani a többitől. Egy száját keresett, amely olyan mondatot mond, hogy élébe tárul az elmúlt pillanat. Hiábavalóan vesződött ezzel. Sok száj érthetetlen mondatokat fecsegett. Néha egy-egy mondat túlkiabálta a többit, s ismerősen is hangzott: **OLTSD EL A VILLANYT, ÜGYE VIGYÁZNI FOGSZ, SZERETLEK, MIT ÉRZEL?**, de ezekkel sem lehetett semmit sem kezdeni. Fáradtan nyúlt végig ruhástól az ágyon, mindössze a cipőjét vetette le. Ennyi volt az egész — motyogta — ennyi. Egy darabig a szépség fogalmán tűnődött, s eres, megöregedett kezét vizsgálgatta. Marseille-ben egy ócska kis kocsmá előtt két gyönyörű skót terriert látott, gusztustalan, kövér nő tartotta a pórázukat. Egyszer csak egy törpe bulldog somfordált oda, a szépséges kutyapár elé tartotta a ronda pofáját, s azok majd megvesztek a gyönyörűségtől. Versengve szagolták a fenékét, nyüszítettek, vakkantottak, farkukat csóválták, alig tudta visszafogni a gazdájuk. Az állatok szépsége alighanem más, emberszemmel felmérhetetlen, mert mi lenne például, ha az emberi társadalomban ilyen jól megtermett deli kutyanőkhöz somfordálna az a groteszk törpe bulldog. De hiszen odasomfordált és sikere volt. Az ő szép lányát is elrabolta a Tetovált. Odatolta a ronda pofáját, a tetovált mellét, és az a szőke szőrű kutyalány nyüszítve szaladt utána. N-nek nem volt soha ilyen sikere, ő volt a különb, nem az alkalmi társak. Elvégre ez is szomorú. Mennyivel szebb lenne, ha legalább visszamenőleg más eredményekkel dicsekedhetne önmagának. Szebb lenne? Ami elmúlt, az mindegy, annak nincs testmelege. A fal felé fordult. Innen egy tengericsikó portréja nyerített rá. És mintha suttogott is volna valamit: **ÉN NEM ADTAM VISSZA SENKINEK GYŰRŰT, MIEGYMÁST, MÉG MIT NEM, NEM VAGYOK ANNYIRA BŰSZKE!** N. sejtette, hogy kihez tartozik a suttogás, de még arra se méltatta, hogy néven szólítsa. Behunyta a szemét, abban bízott, ez már az álom előkészítéséhez tett igyekezet. Tarka mintás tapéták futottak a szemhéja mögött, sok-sok fa, sok-sok víz. Valaki színes ceruzával fehér falra firkálta ezeket a képeket. Majd ha összerosódnak és kissé elsötétülnek, akkor jön az álom, egyelőre inkább ezüstszerűen villogtak. Kinyitotta a szemét, az ajtóra bámult. Az ajtó kilincse lenyomódott, valaki kívülről próbálta kinyitni. A retesz még tartott, de lassan az is visszafelé húzódott, aztán felpattant az ajtó, egy medveszerű alak állt a keretében. Persze az is lehet, hogy ez nem a valóság látványa volt, hanem N. álmához tartozott. Ő mindenesetre már sohase tudta különválasztani.

Számunk szerzői

Balassa Péter esztéta, író, ELTE

Bolberitz Pál a Pázmány Péter Hittudományi Akadémia dékánja

Hoppál Mihály tudományos munkatárs, MTA Néprajzi Kutatócsoport

Endreffy Zoltán filozófus, műfordító

Beke László művészettörténész, Magyar Nemzeti Galéria

Tilmann J. A. a Vigilia munkatársa

Monoszlóy Dezső író, Bécs